

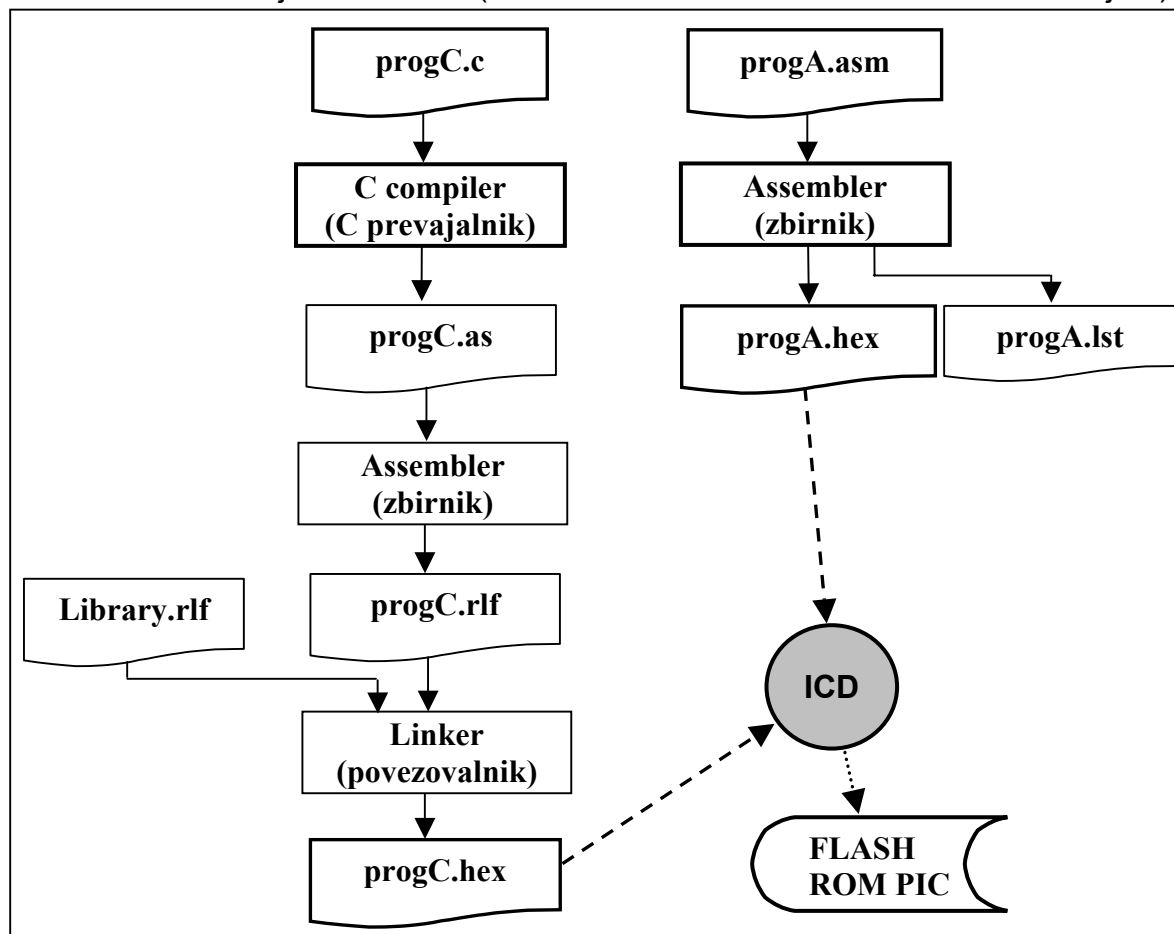
2. Programiranje PIC16F87x v zbirnem jeziku

Naučili se boste oblikovanja programa v zbirnem jeziku (splošni format) ter osnovne programske ukaze in njihov pomen. Ko boste obvladali nekatere podrobnosti, boste v nadaljevanju lahko uporabljali zgolj zgoščeno tabelo nabora vseh 35 ukazov.

Programiranje PIC16F876 lahko poteka v **zbirnem jeziku** (Assembler, integriran v **MPLAB**) [6] ali v **programskem jeziku C** [5][12] (potrebno ga je dodatno naložiti, npr. [14]).

Izvorni program [1] (angl.: Source code programm) napišemo s pomočjo osebnega računalnika v enem od tekstovnih urejevalnikov (Beležnica, Notepad, UltraEdit, ...) ali kar v urejevalniku v **MPLAB** programskem okolju. Izvorni program v zbirnem jeziku ima obvezno končnico **.asm**, izvorni program v C-jeziku pa **.c**.

Diagram poteka (Slika 2-1) prikazuje postopek pretvarjanja (prevajanja) izvornega programa v C-jeziku [14] ali zbirnem jeziku [9] v datoteko izvršljive oblike (.hex), ki jo lahko s posredovanjem **ICD** modula (ali simulatorja) naložimo v pomnilnik mikrokrmilnika v ciljnem sistemu (ali kar zaženemo z **MPLAB Simulator** orodjem).

Slika 2-1: Postopek tvorjenja izvršljivega programa

V kolikor **prevajalnik** ali **zbirnik** zazna **sintaktično napako**, se postopek prekine, kar pomeni, da mora uporabnik odpraviti napake ter **ponovno sprožiti proces**

prevajanja (angl.: Build all) in **nalaganja** (angl.: Download) ter **programiranja** (angl.: Program) **FLASH ROM pomnilnika** v ciljnem mikrokrmilniku. Če se pri izvajanju programa na ciljnem sistemu pokažejo **logične napake**, je seveda **potrebno odpraviti le-te in ponoviti postopek prevajanja**.

2.1. Program v zbirnem jeziku

V splošnem imajo programi, ki jih pišemo (kodiramo) v zbirnem jeziku, dokaj strogo sintakso. Izvorni program je sestavljen iz zaporedja vrstic, ki (ločeno) predstavljajo:

- **programsko izvedljivo vrstico;**
- vrstico z psevdoukazom ali zbirniško smernico;
- komentarsko ali prazno vrstico.

Format prvih dveh tipov vrstic je natanko določen (Program 2-1). Priporočljivo je, da stolpce (polja) ločujemo z znakom 'TAB', sicer je po pravilih za ločevanje polj dovolj en presledek. Vsaka vrstica je razdeljena na več polj [1]:

- **Polje1** se imenuje področje **označb vrstice (Label)**. **Obvezno** se vpiše **v 1. stolpec** vrstice in se **začne s črko** (alfabetски znak brez šumnikov) ali s podčrtajem '_', nadaljuje se lahko tudi s številkami. Število znakov je omejeno na 32. Priporočljivo je uporabljati smiselna imena (npr.: temperatura), vendar se moramo izogibati rezerviranim imenom (imena registrov, imena ukazov). Program »zbirnik« ločuje velike in male črke.
- **Polje2** vsebuje **mnemonična imena ukazov procesorja** ali **makro ukaze** (za programsko izvedljive vrstice) oziroma **psevdoukazna imena** (za vrstice z zbirniškimi smernicami). **Mnemonična imena ukazov** definira proizvajalec procesorja (za Microchip mikrokrmilnike srednje kategorije PIC16Fxxx je potrebno poznati le 35 ukazov). Uporabljajo se lahko tako **velike kot male črke**.
- **Polje3** vsebuje **operande iz nabora načinov naslavljanja** (za programsko izvedljive vrstice) oziroma **definirana simbolna imena** ali **vrednosti** (za vrstice z zbirniškimi smernicami). Številčne vrednosti lahko zapišemo v različnih številskih formatih: desetiško .39 ali d'39', šestnajstiško 0x7E ali h'7E' ali 7Eh, dvojiško b'10110001', ASCII znakovne konstante 'G' ali a'GcX'.
- **Polje4** (ki ni obvezno) se začne s podpičjem ';' in se nadaljuje s poljubnim komentarjem (vsekakor je **priporočljivo pisati smiselne komentarje** v kontekstu posledice izvršitve ukaza).

polje1	polje2	polje3	polje4
sprem	list equ org clrf	P=16F876 0x20 0 sprem	; psevdoukaz za določitev tipa procesorja ; psevdoukaz za prireditev naslova simbolu ; psevdoukaz: določitev vrednosti programskega števca PC=0 ; ukaz za brisanje sprem
zanka	incf goto end	sprem, f zanka	; ukaz za povečanje sprem v registru f za 1 ; ukaz za brezpogojni skok na označbo ; psevdoukaz za konec programa
TAB	TAB	TAB	

Program 2-1: Splošni format izvornega programa v zbirnem jeziku

Če v 1. stolpcu (ali kasneje) vpišemo znak podpičje ';', ki mu sledi poljuben tekst, dobimo vrstico z izključnim komentarjem. **Zaradi povečanja preglednosti in čitljivosti programa je smiselno vstavljati tudi prazne vrstice.**

Zbirnik (Assembler) (angl.: Assembling, »zbiranje«) pretvarja izvorno datoteko (npr.: progA.asm) sekvenčno – vrstico za vrstico. Vsako **programsko izvedljivo vrstico** pretvori v **14-bitno besedo (strojna koda)**, pri čemer uporablja **vrstice s psevdoukazi (zbirniškimi smernicami)** kot navodilo za tvorjenje strojne kode. Postopek poteka v dveh korakih, kajti potrebno je upoštevati tudi vrednosti simbolov, ki so definirani kasneje. Če ni sintaktičnih napak, se tvori datoteka s šestnajstiško zapisanimi kodami (progA.hex), katere vsebino lahko prenesemo (programiramo) v FLASH ROM pomnilnik mikrokrmilnika v ciljnem sistemu.

Registrska struktura je (na prvi pogled) precej skromna, kajti v programskem modelu je na voljo **en sam 8-bitni splošno uporaben register z oznako W (Work)**. Vendar je potrebno upoštevati tudi, da je na voljo kar **368 datotečnih registrov (File register)**, ki jih v ukazih lahko povečini enakovredno uporabljamo tako za izvorne kot ciljne operande.

Trajanje ukazov je tipično en strojni cikel (4 urini cikli, kar pomeni **200 ns** pri 20 MHz taktu), pri čemer je tudi nekaj ukazov, ki lahko pogojno trajajo dva cikla in nekaj, ki vedno trajajo dva cikla (zgoščen opis ukazov prikazuje Tabela 2-1).

2.2. Podrobnejši opis ukazov

Nabor ukazov zbirnega jezika obsega **35 mnemoničnih imen ukazov** v skladu z RISC arhitekturo [2][4][6][8]. Podrobno so opisani v nadaljevanju.

Vsak ukaz (Tabela 2-1) v **programsko izvedljivih vrsticah** se prične v **polju2** z zapisom mnemoničnega imena ukaza. Temu sledi **polje3**, kamor vpisujemo operande. Nekateri ukazi ne potrebujejo operandov in nekateri vsebujejo le en operand: izvorni operand (konstanta **k**) ali ciljni operand (datotečni register **f**).

Večina ukazov je takšnih, da je prvi operand izvorni (datotečni register **f**), drugi pa ciljni (bit **b** ali pa vrednost **d**, ki pomeni izbiro cilja med **W** in **f**). V splošnem je **»izvorni operand«** tisti, ki se **ne spreminja**, ampak samo bere, **»ciljni operand«** pa tisti, kamor se **shranjuje rezultat operacije**. Upoštevati je potrebno, da se v skladu z rezultatom operacije (predvsem pri aritmetičnih in logičnih ukazih) spreminjajo nekatere zastavice v registru **STATUS**.

2.2.1. Seznam in opisi ukazov v abecednem vrstnem redu:

Pomen uporabljenih simbolov v opisih posameznih ukazov:

- k** - konstanta
- W** - delovni register (**W**ork register)
- f** - pomnilniška lokacija (**f**ile register)
- ** - bit (mesto - pozicija v registru)

d - označba za izbiro cilja (W - 0 ali f - 1)

PC - programski števec

TOS - števec (vrh) sklada

WDT - Watchdog Timer

C, DC, Z - zastavice v STATUS registru (Carry, Decimal Carry, Zero)

[labela] - simbolna označba vrstice (začne se v 1. stolpcu polja1 in ni obvezna)

ADDLW Seštej konstanto in W

Sintaksa: [labela] ADDLW k

Operandi: $0 \leq k \leq 255$

Operacija: $(W) + k \rightarrow (W)$

Spreminja status: C, DC, Z

Opis: Vsebini registra W se prišteje osem bitna konstanta 'k', rezultat se shrani v register W.

ADDWF Seštej W in f

Sintaksa: [labela] ADDWF f,d

Operandi: $0 \leq f \leq 127$,
 $d \in [0,1]$

Operacija: $(W) + (f) \rightarrow (\text{cilj})$

Spreminja status: C, DC, Z

Opis: Vsebini registra W se prišteje vsebina registra 'f'. Če je 'd' 0, se rezultat shrani v register W, če pa je 'd' 1, se rezultat shrani v register 'f'.

ANDLW Konstanta IN W

Sintaksa: [labela] ANDLW k

Operandi: $0 \leq k \leq 255$

Operacija: $(W) .IN. k \rightarrow (W)$

Spreminja status: Z

Opis: Na vsebini registra W je izveden logični bitni IN (AND) z osem bitno konstanto 'k', rezultat se shrani v

register W.

ANDWF W IN f

Sintaksa: [labela] ANDWF f,d

Operandi: $0 \leq f \leq 127$,
 $d \in [0,1]$

Operacija: $(W) .IN. (f) \rightarrow (\text{cilj})$

Spreminja status: Z

Opis: Na vsebini registra W je izveden bitni IN z vsebino registra 'f'. Če je 'd' 0, se rezultat shrani v register W, če pa je 'd' 1, se rezultat shrani v register 'f'.

BCF Zbriši bit b v f

Sintaksa: [labela] BCF f,b

Operandi: $0 \leq f \leq 127$,
 $0 \leq b \leq 7$

Operacija: $0 \rightarrow (f)$

Spreminja status: Nobenega

Opis: Bit 'b' v registru 'f' je zbrisan.

BSF Postavi bit b v f

Sintaksa: [labela] BSF f,b

Operandi: $0 \leq f \leq 127$,
 $0 \leq b \leq 7$

Operacija: $1 \rightarrow (f)$

Spreminja status: Nobenega

Opis: Bit 'b' v registru 'f' je postavljen.

<p>BTFSS Testiraj bit, preskoči če je '1'</p> <hr/> <p>Sintaksa: [labela] BTFSS f,b</p> <p>Operandi: $0 \leq f \leq 127$, $0 \leq b \leq 7$</p> <p>Operacija: Preskoči naslednji ukaz, če je $(f < b) = 1$</p> <p>Spreminja status: Nobenega</p> <p>Opis: Če je bit 'b' v registru 'f' enak '0', se izvede naslednji ukaz.</p> <p> Če je bit 'b' enak '1', je naslednji ukaz preskočen in se namesto njega izvede NOP, kar povzroči, da se ukaz izvaja dva urina cikla.</p>	<p>CALL Klic podprograma</p> <hr/> <p>Sintaksa: [labela] CALL k</p> <p>Operandi: $0 \leq f \leq 2047$</p> <p>Operacija: $(PC) + 1 \rightarrow TOS$, $k \rightarrow PC < 10:0 >$, $(PCLATH < 4:3 >) \rightarrow (PC < 12:11 >)$</p> <p>Spreminja status: Nobenega</p> <p>Opis: Kliče podprogram. Najprej je naslov povratka iz podprograma $(PC+1)$ shranjen v sklad. Enajst bitni naslov je naložen v bite $PC < 10:0 >$. Zgornja bita PC sta naložena iz $PCLATH$. Ukaz CALL traja dva cikla.</p>
<p>BTFSC Testiraj bit, preskoči če je '0'</p> <hr/> <p>Sintaksa: [labela] BTFSC f,b</p> <p>Operandi: $0 \leq f \leq 127$, $0 \leq b \leq 7$</p> <p>Operacija: Preskoči naslednji ukaz, če je $(f < b) = 0$</p> <p>Spreminja status: Nobenega</p> <p>Opis: Če je bit 'b' v registru 'f' enak '1', se izvede naslednji ukaz.</p> <p> Če je bit 'b' enak '0', je naslednji ukaz preskočen in se namesto njega izvede NOP, kar povzroči, da se ukaz izvaja dva urina cikla.</p>	<p>CLRF Zbriši f</p> <hr/> <p>Sintaksa: [labela] CLRF f</p> <p>Operandi: $0 \leq f \leq 127$</p> <p>Operacija: $00h \rightarrow (f)$, $1 \rightarrow Z$</p> <p>Spreminja status: Z</p> <p>Opis: Vsebina registra 'f' je zbrisana in bit (Z) v statusnem registru je postavljen na 1.</p>
	<p>CLRW Zbriši W</p> <hr/> <p>Sintaksa: [labela] CLRW</p> <p>Operandi: Nima</p> <p>Operacija: $00h \rightarrow (W)$, $1 \rightarrow Z$</p> <p>Spreminja status: Z</p> <p>Opis: Vsebina registra W je zbrisana in bit (Z) v statusnem registru je postavljen na 1.</p>

CLRWDT Zbriši Watchdog Timer

Sintaksa: [labela] CLRWDT

Operandi: Nima

Operacija: 00h → WDT,
0 → WDT prescaler,
1 → \overline{TO}
1 → \overline{PD}

Spreminja status: \overline{TO} , \overline{PD}

Opis: Ukaz CLRWDT resetira Watchdog Timer. Resetira tudi njegov prescaler. Statusna bita \overline{TO} in \overline{PD} sta postavljena.

COMF Komplement f

Sintaksa: [labela] COMF f,d

Operandi: $0 \leq f \leq 127$,
 $d \in [0,1]$

Operacija: $\overline{(f)}$ → (cilj)

Spreminja status: Z

Opis: Izračun eniškega komplementa registra 'f'. Če je 'd' 0, se rezultat shrani v register W, če pa je 'd' 1, se rezultat shrani v register 'f'.

DECF Zmanjšaj f za 1

Sintaksa: [labela] DECF f,d

Operandi: $0 \leq f \leq 127$,
 $d \in [0,1]$

Operacija: (f) - 1 → (cilj)

Spreminja status: Z

Opis: Zmanjšaj register 'f' za 1. Če je 'd' 0, se rezultat shrani v register W, če pa je 'd' 1, se rezultat shrani v register 'f'.

DECFSZ Zmanjšaj f za 1, preskoči če je 0

Sintaksa: [labela] DECFSZ f,d

Operandi: $0 \leq f \leq 127$,
 $d \in [0,1]$

Operacija: (f) - 1 → (cilj);
preskoči, če je rezultat enak 0

Spreminja status: Nobenega

Opis: Zmanjšaj register 'f' za 1. Če je 'd' 0, se rezultat shrani v register W, če pa je 'd' 1, se rezultat shrani v register 'f'.

Če je rezultat enak 1, se izvede naslednji ukaz. Če je rezultat enak 0, je naslednji ukaz preskočen in se namesto njega izvede NOP, kar povzroči, da se ukaz izvaja dva urina cikla.

GOTO Brezpogojni skok

Sintaksa: [labela] GOTO k

Operandi: $0 \leq f \leq 2047$

Operacija: $k \rightarrow PC<10:0>$,
 $(PCLATH<4:3>) \rightarrow (PC<12:11>)$

Spreminja status: Nobenega

Opis: GOTO sproži brezpogojni skok (vejitev). Enajst bitni naslov je naložen v bite PC <10:0>. Zgornja bita PC sta naložena iz PCLATH. Ukaz GOTO traja dva cikla.

INCF	Povečaj f za 1	IORLW	Konstanta ALI W
Sintaksa:	[labela] INCF f,d	Sintaksa:	[labela] IORLW k
Operandi:	$0 \leq f \leq 127$, $d \in [0,1]$	Operandi:	$0 \leq k \leq 255$
Operacija:	$(f) + 1 \rightarrow (\text{cilj})$	Operacija:	$(W) .\text{ALI. } k \rightarrow (W)$
Spreminja status:	Z	Spreminja status:	Z
Opis:	Povečaj register 'f' za 1. Če je 'd' 0, se rezultat shrani v register W, če pa je 'd' 1, se rezultat shrani v register 'f'.	Opis:	Na vsebini registra W je izveden bitni logični ALI (OR) z osem bitno konstanto 'k', rezultat se shrani v register W.
INCFSZ	Povečaj f za 1, preskoči če je 0	IORWF	W ALI f
Sintaksa:	[labela] INCFSZ f,d	Sintaksa:	[labela] IORWF f,d
Operandi:	$0 \leq f \leq 127$, $d \in [0,1]$	Operandi:	$0 \leq f \leq 127$, $d \in [0,1]$
Operacija:	$(f) + 1 \rightarrow (\text{cilj});$ preskoči, če je rezultat enak 0	Operacija:	$(W) .\text{ALI. } (f) \rightarrow (\text{cilj})$
Spreminja status:	Nobenega	Spreminja status:	Z
Opis:	Poveča register 'f' za 1. Če je 'd' 0, se rezultat shrani v register W, če pa je 'd' 1, se rezultat shrani v register 'f'. Če je rezultat enak 1, se izvede naslednji ukaz. Če je rezultat enak 0, je naslednji ukaz preskočen in se namesto njega izvede NOP, kar povzroči, da se ukaz izvaja dva urina cikla.	Opis:	Na vsebini registra W je izveden bitni logični ALI (OR) z vsebino registra 'f'. Če je 'd' 0, se rezultat shrani v register W, če pa je 'd' 1, se rezultat shrani v register 'f'.
		MOVF	Shrani f
		Sintaksa:	[labela] MOVF f,d
		Operandi:	$0 \leq f \leq 127$, $d \in [0,1]$
		Operacija:	$(f) \rightarrow (\text{cilj})$
		Spreminja status:	Z
		Opis:	Vsebina registra f je pomaknjena v ciljni register. Če je d=0, se rezultat shrani v register W, če pa je d=1, se rezultat shrani v register 'f'. Ukaz z d=1 je običajno uporabljen za testiranje registra f, saj vpliva na statusno zastavico Z.

MOVLW	Shrani k v W	RETLW	RETURN s konstanto v W
Sintaksa:	[labela] MOVLW k	Sintaksa:	[labela] RETLW k
Operandi:	$0 \leq k \leq 255$	Operandi:	$0 \leq k \leq 255$
Operacija:	$k \rightarrow (W)$	Operacija:	$k \rightarrow (W)$, TOS \rightarrow PC
Spreminja status:	Nobenega	Spreminja status:	Nobenega
Opis:	Osem bitna konstanta 'k' se shrani v register W.	Opis:	V register W se naloži konstanta 'k'. V programski števec se naloži vrednost z vrha sklada (naslov za vrnitev iz podprograma). Operacija traja dva cikla.
MOVWF	Shrani W v f	RETURN	Vrnitev iz podprograma
Sintaksa:	[labela] MOVWF f	Sintaksa:	[labela] RETURN
Operandi:	$0 \leq k \leq 127$	Operandi:	Nima
Operacija:	$(W) \rightarrow (f)$	Operacija:	TOS \rightarrow PC
Spreminja status:	Nobenega	Spreminja status:	Nobenega
Opis:	Vsebina registra W se shrani v register f.	Opis:	Vrnitev iz podprograma. V programski števec se naloži vrednost z vrha sklada (naslov za vrnitev iz podprograma). Operacija traja dva cikla.
NOP	Ni operacije		
Sintaksa:	[labela] NOP		
Operandi:	Nima		
Operacija:	Ni operacije		
Spreminja status:	Nobenega		
Opis:	ni operacije, traja 1 cikel		
RETFIE	Vrni se iz interrupta		
Sintaksa:	[labela] RETFIE		
Operandi:	Nima		
Operacija:	TOS \rightarrow PC, 1 \rightarrow GIE		
Spreminja status:	Nobenega		
Opis:	Vrnitev iz prekinitvene rutine (interrupt).		

<p>RLF Rotiraj f v levo skozi Carry</p> <hr/> <p>Sintaksa: [labela] RLF f,d</p> <p>Operandi: $0 \leq f \leq 127,$ $d \in [0,1]$</p> <p>Operacija: </p> <p>Spreminja status: C</p> <p>Opis: Vsebina registra f je pomaknjena za eno mesto v levo skozi zastavico statusnega registra Carry. Če je d=0, se rezultat shrani v register W, če pa je d=1, se rezultat shrani v register 'f'.</p>	<p>SLEEP SLEEP način delovanja</p> <hr/> <p>Sintaksa: [labela] SLEEP</p> <p>Operandi: Nima</p> <p>Operacija: 00h → WDT, 0 → WDT prescaler, 1 → \overline{TO} 0 → \overline{PD}</p> <p>Spreminja status: $\overline{TO}, \overline{PD}$</p> <p>Opis: Statusni bit \overline{PD}, ki označuje status napajanja je zbrisan, statusni bit \overline{TO}, ki označuje pretek časa, je postavljen. Watchdog Timer in njegov »prescaler« (preddelilnik) sta zbrisana. Procesor se preklopi v način delovanja SLEEP z zaustavljenim oscilatorjem.</p>
<p>RRF Rotiraj f v desno skozi Carry</p> <hr/> <p>Sintaksa: [labela] RRF f,d</p> <p>Operandi: $0 \leq f \leq 127,$ $d \in [0,1]$</p> <p>Operacija: </p> <p>Spreminja status: C</p> <p>Opis: Vsebina registra f je pomaknjena za eno mesto v desno skozi zastavico statusnega registra Carry. Če je d=0, se rezultat shrani v register W, če pa je d=1, se rezultat shrani v register 'f'.</p>	<p>SUBLW Odštej W od konstante</p> <hr/> <p>Sintaksa: [labela] SUBLW k</p> <p>Operandi: $0 \leq k \leq 255$</p> <p>Operacija: $k - (W) \rightarrow (W)$</p> <p>Spreminja status: C, DC, Z</p> <p>Opis: Vsebina registra W se odšteje (po metodi dvojiškega komplementa) od osem bitne konstante 'k', rezultat se shrani v register W.</p>

SUBWF	Odštej W od f	XORLW	Konstanta XOR W
Sintaksa:	[labela] SUBWF f,d	Sintaksa:	[labela] XORLW k
Operandi:	$0 \leq f \leq 127$, $d \in [0,1]$	Operandi:	$0 \leq k \leq 255$
Operacija:	$(f) - (W) \rightarrow (\text{cilj})$	Operacija:	$(W) .XOR. k \rightarrow (W)$
Spreminja status:	C, DC, Z	Spreminja status:	Z
Opis:	Vsebina registra W se odšteje (po metodi dvojiškega komplementa) od vsebine registra 'f'. Če je 'd' 0, se rezultat shrani v register W, če pa je 'd' 1, se rezultat shrani v register 'f'.	Opis:	Na vsebini registra W je izveden bitni logični ekskluzivni ALI (XOR) z osem bitno konstanto 'k', rezultat se shrani v register W.
SWAPF	Zamenjaj »nibbla« v f	XORWF	W IN f
Sintaksa:	[labela] SWAPF f,d	Sintaksa:	[labela] XORWF f,d
Operandi:	$0 \leq f \leq 127$, $d \in [0,1]$	Operandi:	$0 \leq f \leq 127$, $d \in [0,1]$
Operacija:	$(f<3:0>) \rightarrow (\text{cilj}<7:4>)$, $(f<7:4>) \rightarrow (\text{cilj}<3:0>)$	Operacija:	$(W) .XOR. (f) \rightarrow (\text{cilj})$
Spreminja status:	-	Spreminja status:	Z
Opis:	Zgornji in spodnji »nibble« (štirje biti) sta zamenjana. Če je 'd' 0, se rezultat shrani v register W, če pa je 'd' 1, se rezultat shrani v register 'f'.	Opis:	Na vsebini registra W je izveden bitni logični ekskluzivni ALI (XOR) z vsebino registra 'f'. Če je 'd' 0, se rezultat shrani v register W, če pa je 'd' 1, se rezultat shrani v register 'f'.

Za razumevanje tematike je potrebno tudi predznanje iz osnov digitalne elektronike (številski sistemi, logične operacije) [3] in osnov programiranja v zbirnem jeziku: [2] in [8]. Dobri opisi programskih ukazov PIC mikrokrmilnikov srednje kategorije so na voljo v [2] in [6] ter na spletnem portalu: http://www.interq.or.jp/japan/seinou/e_pic.htm.

Vprašanja za utrjevanje:

S katerim ukazom postavimo (na 1) bite 0, 1 in 2 v delovnem registru W ?

Rešitev:

```
IORLW b'00000111' ;'ALI' log. oper. med istoleznimi biti, visjih 5 bitov v W se ohrani,  
;spodnji trije biti v W se postavijo na 1
```

- 1. Koliko različnih ukazov je na voljo ?*
- 2. Kakšna polja vsebuje programska vrstica v zbirnem jeziku ?*
- 3. S katerim ukazom zberemo bit 3 v registru f na naslovu 0x2F ?*
- 4. S katerim ukazom opravimo logični IN (AND) med registrom W in f na naslovu 0x22 ?*
- 5. S katerim ukazom zaključimo podprogram ?*
- 6. S katerim ukazom zberem bite 5, 6, in 7 v registru W ?*

2.2.2. Kratek opis ukazov mikrokrmilnika PIC 16F87x

ukaz, operand	opis ukaza	STATUS	cikli
UKAZI, KI SO POVEZANI Z ZLOGI (BYTE)			
ADDWF f, d	seštej W in register f	C, DC, Z	1
ANDWF f, d	»logična in« operacija med W in registrom f	Z	1
CLRF f	register f naj dobi vrednost 0	Z	1
CLRW -	register W naj dobi vrednost 0	Z	1
COMF f, d	eniški komplement registra f (zamenjava 0 in 1)	Z	1
DECF f, d	zmanjšaj za ena vsebino registra f	Z	1
DECFSZ f, d	zmanjšaj vsebino reg. f za ena in preskoči naslednji ukaz, če f =0	-	1(2)
INCF f, d	povečaj za ena vsebino registra f	Z	1
INCFSZ f, d	povečaj vsebino reg. f za ena in preskoči naslednji ukaz, če f =0	-	1(2)
IORWF f, d	»logična ali« operacija med W in registrom f	Z	1
MOVF f, d	kopiraj vsebino registra f (d =0 -> W ; d =1 -> f)	Z	1
MOVWF f	kopiraj vsebino W v register f	-	1
NOP -	ne naredi ničesar, potroši 1 urin cikel	-	1
RLF f, d	krožno premakni vse bite v registru f za eno mesto v levo	C	1
RRF f, d	krožno premakni vse bite v registru f za eno mesto v desno	C	1
SUBWF f, d	odštej vsebino reg. W od vsebine v reg. f (d = f - W)	C, DC, Z	1
SWAPF f, d	zamenjaj zgornje in spodnje 4 bite v registru f	-	1
XORWF f, d	»izključni ali« logična operacija med W in reg. f	Z	1
UKAZI, KI SO POVEZANI Z BITI			
BCF f, b	briši bit b v registru f	-	1
BSF f, b	postavi bit b v registru f	-	1
BTFSC f, b	testiraj bit b v registru f in preskoči naslednji ukaz, če je bit b =0	-	1(2)
BTFSS f, b	testiraj bit b v registru f in preskoči naslednji ukaz, če je bit b =1	-	1(2)
SISTEMSKI IN UKAZI, KI SO POVEZANI S KONSTANTAMI			
ADDLW k	registru W prištej konstanto k	C, DC, Z	1
ANDLW k	»logična in« operacija med W in konstanto k	Z	1
CALL k	klic podprograma	-	2
CLRWDT -	vsebina »časovnega stražnika« (Watch Dog Timer) naj bo enaka nič	TO, PD	1
GOTO k	skoči na naslov k (11-bitni naslov)	-	2
IORLW k	»logična ali« operacija med W in konstanto k	Z	1
MOVLW k	vpiši konstantno vrednost k v W (W = k)	-	1
RETFIE -	vrni se iz podprograma za strežbo prekinitvene zahteve	-	2
RETLW k	vrni se iz podprograma s konstantno vrednostjo k v registru W	-	2
RETURN -	vrni se iz podprograma	-	2
SLEEP -	postavi mikrokrmilnik v stanje mirovanja - »sleep« način	TO, PD	1
SUBLW k	odštej vsebino W od konstantne vrednosti k (W = k - W)	C, DC, Z	1
XORLW k	»izključno ali« logična operacija med W in konstanto k	Z	1

Tabela 2-1: Tabela ukazov s kratkimi opisi

f - ime ali naslov datotečnega registra (file register)

k - konstantna (8-bitna) vrednost med 0 in 255

d - cilj hrambe rezultata operacije (**d**=0 - shrani se v **W**, **d**=1 – shrani se v **f**)

b – pozicija ali oznaka bita med 0 in 7

1(2) – trajanje ukaza je 1 (ali 2) ukazna cikla (pri 20 MHz taktu je trajanje enega ukaznega cikla (4*50) ns = 0,2 μs)